

CYNGOR GWYNEDD – Adroddiad i Gabinet Cyngor Gwynedd

Teitl yr eitem:	<i>Adolygiad Polisi Diogelu (2026)</i>
Aelod Cabinet:	<i>Cynghorydd Dewi Jones, Aelod Cabinet Addysg a Cadeirydd y Panel Diogelu Strategol</i>
Swyddog perthnasol:	<i>Dylan Owen, Cyfarwyddwr Statudol y Gwasanaethau Cymdeithasol</i>
Dyddiad y cyfarfod:	<i>7 Gorffennaf 2026</i>

1. Penderfyniad a Geisir:

1.1 Fod y Cabinet yn mabwysiadu Polisi Diogelu Diwygiedig 2026 ac yn cymeradwyo y camau ymwybyddiaeth a nodir yn yr adroddiad.

2. Beth yw'r rheswm pam fod angen i'r Cabinet wneud y penderfyniad:

2.1 Mae'r Polisi Diogelu yn nodi sut mae'r Cyngor yn bwriadu cyflawni ei gyfrifoldebau statudol ar gyfer diogelu plant ac oedolion sy'n wynebu risg yn unol â Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) (2014).

2.2 Cytunodd y Panel Strategol Diogelu y dylid adolygu'r Polisi Diogelu bob dwy flynedd er mwyn sicrhau ei fod yn parhau i adlewyrchu gofynion deddfwriaethol, canllawiau cenedlaethol ac arfer da.

2.3 Mae'r adroddiad hwn yn cyflwyno canlyniad adolygiad 2026 o'r Polisi. Gofynnwn am gymeradwyaeth y Cabinet er mwyn mabwysiadu'r Polisi diwygiedig.

3. Cyflwyniad / Cefndir

3.1 Rhwng Ionawr a Mawrth 2026 cynhaliwyd adolygiad cynhwysfawr o'r Polisi. Sefydlwyd is-grŵp i arwain yr adolygiad, yn cynnwys Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol, Rheolwyr Diogelu Plant ac Oedolion, Rheolwr Dysgu a Datblygu, Pennaeth yr Adran Oedolion, Swyddog Diogelwch Cymunedol, ac Uwch Swyddog Gweithredol.

3.2 Gwnaed nifer o newidiadau i'r Polisi Diogelu yn dilyn yr adolygiad, gan gynnwys cryfhau eglurder a defnyddioldeb y ddogfen. Rhoddwyd mwy o bwyslais ar egluro'r llwybr ar gyfer codi pryderon, gan ei amlygu'n glir ar ddechrau'r ddogfen.

- 3.3 Datblygwyd gweithdrefnau mwy ymarferol ar gyfer adrodd a chofnodi pryderon, gan gynnwys adran newydd fanwl sy'n nodi'r wybodaeth y dylid ei chofnodi wrth weld neu glywed am fater diogelu.
- 3.4 Cryfhawyd atebolrwydd a rôl arweiniol uwch swyddogion, ac amlygwyd hefyd yn gliriach rolau a chyfrifoldebau unigolion a gwahanol grwpiau o staff.
- 3.5 Eglurwyd y gofynion hyfforddiant yn amlycach, gan bwysleisio disgwyliadau hyfforddiant mandadol a rheolaidd (pob tair mlynedd) ar gyfer staff ac aelodau etholedig, ynghyd â chryfhau trefniadau monitro cydymffurfiaeth.
- 3.6 Cymerwyd camau pellach i gryfhau atebolrwydd ar draws y Cyngor ym maes diogelu. Mae'r Polisi bellach yn cynnwys y gofynion isod:
- Cynnwys data (%) nifer sydd wedi cwblhau'r hyfforddiant diogelu a hyfforddiant trais yn y cartref fel rhan o'r broses Herio Perfformiad ym mhob adran.
 - Sefydlu diogelu fel eitem barhaol ar agenda'r Tîm Rheoli Corfforaethol.
 - Gofyn i bob adran gynnwys diogelu fel eitem reolaidd ar agenda eu timau rheoli adrannol.
 - Parhau â'r drefn o gyflwyno'r Adroddiad Blynyddol i'r Pwyllgor Craffu Gofal, y Cabinet a'r Cyngor llawn.
- 3.7 Cynhaliwyd ymgynghoriad anffurfiol ar y Polisi diwygiedig gydag aelodau'r Panel Strategol Diogelu ac aelodau'r Grŵp Gweithredol Diogelu. Derbyniwyd nifer o sylwadau gwerthfawr yn ystod y broses, gan gynnwys awgrymiadau i symud y rhifau cyfeirio a'r llyf gweithredu i'r dudalen flaen er mwyn gwella hygyrchedd, ac i egluro ac amlygu rôl y Person Dynodedig Diogelu yn fwy pendant o fewn y polisi.
- 3.8 Cynhaliwyd hefyd trafodaethau gyda'r Tîm Caffael i adolygu a diwygio'r cymal sy'n ymwneud â gwasanaethau a gomisiynir, er mwyn sicrhau bod y disgwyliadau a'r cyfrifoldebau diogelu yn cael eu hadlewyrchu'n glir ac yn gyson yn y trefniadau comisiynu.
- 3.9 Cyflwynwyd y Polisi drafft i'r Pwyllgor Craffu Gofal ar 4 Mehefin hefyd, lle bu trafodaeth adeiladol a defnyddiol ar ei gynnwys. Yn dilyn y drafodaeth, codwyd dau bwynt i'w hystyried:
- Dylid cynnwys cyfeiriad penodol at ddiogelu ar-lein er mwyn adlewyrchu'r heriau a'r risgiau cyfoes sy'n wynebu plant ac oedolion bregus. **Mae hyn wedi'i gynnwys drwy ychwanegu cyfeiriad at y gweithdrefnau diogelu perthnasol.**

- Dylid amlygu'r diffiniadau o ddiogelu yn gynharach yn y ddogfen er mwyn gwella eglurder. **O ganlyniad, mae'r diffiniadau wedi'u symud i dudalen gyntaf y Polisi.**

3.10 Bydd mabwysiadu'r Polisi newydd yn sicrhau bod gan y Cyngor weithdrefn ddiogelu gadarn yn ei lle, ac yn cyflawni ei gyfrifoldebau statudol ar gyfer diogelu plant ac oedolion sy'n wynebu risg.

4. Asesiad Ardrawiad Cydraddoldeb

4.1 Yn unol â'r dyletswyddau cyfreithiol dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010 ("Y Ddeddf") (gan gynnwys dyletswyddau sector gyhoeddus Cymreig) wrth wneud penderfyniadau mae rhaid i'r Cyngor dalu sylw dyledus i'r angen (1) i ddiddymu gwahaniaethu anghyfreithiol (2) hyrwyddo cyfle cyfartal a (3) meithrin perthnasau da ar sail y nodweddion gwarchoddedig ynghyd a dal sylw at ardrawiadau economaidd gymdeithasol.

4.2 Nid oes Asesiad Effaith Cydraddoldeb newydd wedi'i baratoi ar gyfer yr adolygiad hwn, gan nad yw'r gofynion statudol na'r cyfrifoldebau sylfaenol a osodir ar y Cyngor wedi newid. Mae'r diwygiadau a gynigir yn bennaf yn darparu eglurder pellach i staff ac Aelodau Etholedig ynghylch eu cyfrifoldebau mewn perthynas â diogelu plant ac oedolion sydd mewn perygl o gamdriniaeth neu esgeulustod.

4.3 Fodd bynnag, gan fod cyfnod sylweddol wedi mynd heibio ers mabwysiadu'r polisi gwreiddiol, bwriedir cynnal Asesiad Effaith Cydraddoldeb llawn fel rhan o'r adolygiad nesaf o'r Polisi er mwyn sicrhau ei fod yn parhau i adlewyrchu arfer da.

5. Camau Nesaf

5.1 Os bydd y Cabinet yn cymeradwyo'r Polisi, bydd copi yn mynd gerbron y Cyngor Llawn nesaf fel atodiad i'r Adroddiad Blynyddol Panel Strategol Diogelu 2025/26. Teimlir fod hyn yn gam pwysig er mwyn codi ymwybyddiaeth aelodau etholedig.

5.2 Bydd angen gwaith pellach i hyrwyddo'r Polisi diwygiedig ymysg holl staff y Cyngor er mwyn sicrhau ymwybyddiaeth a dealltwriaeth gyson o'u cyfrifoldebau diogelu. Mae'r Cyngor wedi penodi Hyrwyddwr Diogelu Corfforaethol, a bydd hyrwyddo'r Polisi a'r hyfforddiant diogelu a chodi ymwybyddiaeth o'i gynnwys yn rhan allweddol o'i rhaglen waith dros y misoedd nesaf.

6. Sylwadau Swyddogion Statudol.

6.1 Prif Swyddog Cyllid

Dim gwrthwynebiad i'r penderfyniad a geisir o safbwynt priodoldeb ariannol.

6.2 Swyddog Monitro

Mae'r Polisi Diogelu yn cefnogi yr ystod o gyfrifoldebau sydd yn ymwneud a diogelwch a lles ein trigolion. Golygai fod ymrwymiad y Cyngor i ddiogelu a'r disgwyliadau ynglŷn a'r mater pwysig yma yn eglur ac ar gael mewn un ddogfen. Rwy'n fodlon gyda priodoldeb yr penderfyniad a geisir.

Rhestr Atodiadau:

- Polisi Diogelu (Adolygiad 2026)